

2020/2018(INL)

4.9.2020

STANOVISKO

Výboru pro dopravu a cestovní ruch

pro Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů

obsahující doporučení Komisi k aktu o digitálních službách: zdokonalit
fungování jednotného trhu
(2020/2018(INL))

Zpravodajka: Josianne Cutajar

(*) Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

PA_INL

NÁVRHY

Výbor pro dopravu a cestovní ruch vyzývá Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů jako příslušný výbor:

- aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:
 - A. vzhledem k tomu, že rámec daný směrnicí o elektronickém obchodu pochází z doby před érou digitální ekonomiky a neodráží tedy technickou, ekonomickou, pracovněprávní a sociální realitu dnešních on-line služeb poskytovaných v dopravě a v cestovním ruchu; vzhledem k tomu, že vnitrostátní a místní regulace se v jednotlivých členských státech liší a že neexistence harmonizovaného přístupu na úrovni EU vedla k roztržitému trhu;
 - B. vzhledem k tomu, že v prostředí on-line platforem pro dopravu a cestovní ruch získalo několik málo společností dominantní postavení na trhu a že tyto společnosti působí jako „gatekeepers“ (subjekty kontrolující poskytování obsahu), kteří ve vstupu na trh brání těžko překonatelnými překážkami, čímž dusí hospodářskou soutěž, a omezují tak možnosti spotřebitelů;
 - C. vzhledem k tomu, že digitální platformy mají pozitivní vliv na dostupnost dopravních služeb a služeb cestovního ruchu a významným způsobem přispívají k rozvoji technologií inteligentních dopravních systémů, zejména pokud jde o autonomní vozidla;
 - D. vzhledem k tomu, že větší digitalizace dopravy a cestovního ruchu má řadu pozitivních dopadů, a to větší svobodu volby, lepší využití zdrojů a snazší kontakty mezi spotřebiteli a podniky;
 - E. vzhledem k tomu, že je třeba vzít na vědomí řadu příležitostí k dalšímu urychlení digitalizace v dopravě, a vzhledem k tomu, že budoucí předpisy musí být proto navrženy tak, aby nebrzdily technologický rozvoj, ale usnadňovaly jej, a aby současně prosazovaly hospodářskou soutěž probíhající za rovných podmínek;
 - F. vzhledem k tomu, že Unie zatím nevyužívá veškeré výhody interoperability, a to zejména v důsledku nedostatků ve stanovování norem, v zadávání veřejných zakázek a koordinaci činností příslušných vnitrostátních orgánů;
 - G. vzhledem k tomu, že je nutné značně investovat do infrastruktury IT, aby bylo možné zprostředkovávat digitální služby, které budou základem budoucí prosperity Evropy;
 - H. vzhledem k tomu, že digitální on-line platformy vytvářejí pro trh práce jak příležitosti, tak i výzvy a že obvykle využívají flexibilnější pracovní sílu, jejíž podmínky zaměstnávání, zastupitelské organizace a sociální ochrana nejsou objasněné a v některých případech nejsou výhodné;
 - I. bere na vědomí důležitou úlohu, kterou v posledních dvou desetiletích sehrála směrnice o elektronickém obchodu, když přispěla k rozvoji platforem v odvětví dopravy a cestovního ruchu na evropském jednotném digitálním trhu;

2. konstatuje, že rozsah definice služeb informační společnosti, která je uvedena ve směrnici o elektronickém obchodu, se stal předmětem mnohé judikatury Evropského soudního dvora, zejména ve věcech týkajících se on-line platformem v odvětví dopravy a krátkodobých pronájmů, a oblast působnosti vymezenou touto definicí je tedy nutné aktualizovat a vyjasnit s ohledem na tuto judikaturu;
3. upozorňuje, že uživatelé on-line platformy v odvětví dopravy a cestovního ruchu velmi uvítali a že působení těchto platformem přineslo nový druh chování spotřebitelů; konstatuje, že podpora proaktivních opatření přijímaných platformami může být jedním ze způsobů, jak zajistit větší důvěru uživatelů, jejich bezpečnost a zabezpečení; připomíná však, že neexistence jasných, transparentních a aktualizovaných pravidel vede někdy k roztržitosti trhu a k nejistotě, což může poškozovat podniky a představovat velkou překážku v jejich dalším rozvoji, zejména v případě nových podniků, které teprve vstupují na trh;
4. žádá Komisi, aby objasnila odpovědnost platformem působících v dopravě a cestovním ruchu a zohlednila při tom jejich specifický obchodní model; vyzývá Komisi, aby stanovila platformám v dopravě a cestovním ruchu jednotnou povinnost ověřovat totožnost poskytovatelů služeb, požadovat na poskytovatelích služeb povolení, licence a osvědčení dokládající zákonnost a bezpečnost nabízených služeb, zavést protokoly náležité péče, zajistit, aby informace poskytované poskytovateli služeb byly aktuální, a podnikat kroky proti protiprávnímu obsahu s cílem vytvořit a zachovat pro potřeby uživatelů a veřejných orgánů bezpečnější prostředí a právní jistotu;
5. vyzývá Komisi, aby zavedla celounijní zásady za účelem vyjasnění postupů pro oznamování protiprávního obsahu a přijímání opatření, a to s ohledem na druh nabízené digitální služby a zúčastněných stran; po informování příslušným orgánem, kdy dojde ke skutečnému obeznámení s protiprávním jednáním, a v případě, že platforma nezasáhne, by měl být zaktivován mechanismus účinných, odrazujících a přiměřených sankcí;
6. zdůrazňuje, že za účelem zajištění dodržování příslušných právních předpisů EU je třeba posoudit situaci, kdy trhy třetích zemí poskytují evropským spotřebitelům přístup k výrobkům a službám, ovšem neexistuje žádný výrobce, dovozce nebo distributor usazený v EU;
7. připomíná, že je důležité zajistit, aby stávající orgány, instituce a jiné subjekty EU účinně prováděly a vymáhaly předpisy, které mají dopad na trh on-line platformem, a to mimo jiné za účelem usnadnění výměny údajů, odškodňování spotřebitelů a prosazování dialogu zúčastněných stran; upozorňuje na význam a specifčnost trhu on-line platformem v oblasti dopravy a cestovního ruchu, který vyžaduje odvětvový přístup a zvláštní pozornost; vyzývá k prozkoumání možnosti, zda by na základě stávajícího rámce bylo možné vytvořit jednotné kontaktní místo pro platformy působící v cestovním ruchu a dopravě;
8. žádá EK, aby v zájmu zaručení právní jistoty v celé EU dále vyjasnila, jak funguje zásada země původu, včetně případných odchylek;
9. vyzývá Komisi, aby se obzvláště zabývala situací MSP; doporučuje, aby budoucí právní předpisy zohledňovaly rozdíly mezi subjekty na jednotném trhu; dále vyzývá ke snížení

nezbytné administrativní zátěže pro MSP, které poskytují služby v odvětví dopravy a cestovního ruchu, a k zohlednění skutečnosti, že řada MSP má omezený přístup k financování; zdůrazňuje, že MSP v odvětví dopravy a cestovního ruchu potřebují lepší přístup k údajům;

10. upozorňuje na to, že platformy pro dopravu a cestovní ruch mají ve srovnání s jinými odvětvími velmi specifický obsah, který musí v některých případech splňovat přesná kritéria stanovená na vnitrostátní úrovni; vyzývá k tomu, aby bylo s konkrétním zaměřením na toto odvětví, na základě koordinace na úrovni EU a za účasti všech zainteresovaných stran vyvinuto v souladu s pravidly pro jednotný trh úsilí o stanovení souboru kritérií, jako jsou povolení, licence, případně místní nebo celostátní registrační číslo poskytované služby, jejichž splnění bude nutné pro nabízení služby na platformě, a byla tak usnadněna spolupráce a posíleny podnikatelské příležitosti; upozorňuje na význam platform ekonomiky sdílení v odvětví dopravy a cestovního ruchu, na kterých nabízejí služby jak jednotlivci, tak profesionálové; zdůrazňuje, že je důležité vyhnout se tomu, aby byly všem poskytovatelům služeb, obzvláště poskytovatelům služeb P2P („peer-to-peer“) a MSP, ukládány nepřiměřené informační povinnosti a aby byli tito poskytovatelé vystavováni zbytečné administrativní zátěži;
11. vyzývá Komisi, aby v rámci trhu s krátkodobými pronájmy a službami v oblasti mobility posílila vztah mezi zúčastněnými stranami a místními orgány; domnívá se, že cílem aktu o digitálních službách by mělo být zajištění právní jistoty a srozumitelnosti na tomto trhu vytvořením rámce pro správu, který by formalizoval spolupráci mezi platformami pro krátkodobé pronájmy a mobilitu a vnitrostátními, regionálními a místními orgány a byl by zaměřen zejména na sdílení osvědčených postupů, čímž by jim pomáhal při každodenní činnosti, a zavedením souboru povinností platform pro krátkodobé pronájmy a mobilitu informovat poskytovatele služeb o příslušné vnitrostátní, regionální a místní legislativě;
12. v této souvislosti vítá dohodu, kterou Komise uzavřela v březnu 2020 s některými platformami z oblasti krátkodobých pronájmů o sdílení údajů, a doufá, že tato dohoda umožní místním orgánům lépe pochopit rozvoj ekonomiky sdílení a umožní spolehlivé a trvalé sdílení údajů, čímž podpoří tvorbu politiky založenou na faktech; vyzývá Komisi, aby učinila další kroky k iniciování vzniku komplexnějšího rámce pro sdílení údajů s on-line platformami v odvětví krátkodobých pronájmů po konzultacích se všemi relevantními zúčastněnými stranami a zavedla povinnost, aby systémové platformy sdílely své údaje odpovídajícím způsobem s Eurostatem a s vnitrostátním statistickým úřadem země, kde daní poskytovatelé služeb působí, zcela v souladu s obecným nařízením o ochraně údajů¹;
13. upozorňuje na skutečnost, že v ekonomice on-line platform je důležitý přístup k údajům, jejich přenositelnost a transparentní správa; upozorňuje, že údaje mají mimořádný význam pro orgány místní správy při posilování a rozvoji politiky na poli dopravy a cestovního ruchu a také při vytváření nových inovativních služeb, které přispívají ke konkurenceschopnosti Evropy; domnívá se, že některá data jsou rovněž strategickým veřejným statkem, a vítá sdělení Evropské komise o Evropské strategii pro

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1–88).

data, zejména rozvoj společných evropských datových prostorů ve strategických hospodářských odvětvích, jako je doprava a mobilita; zdůrazňuje, že při používání a zpracování údajů je třeba respektovat pravidla o ochraně údajů a soukromí;

14. upozorňuje na význam údajů pro odvětví dopravy v zájmu podpory technologického rozvoje umělé inteligence a 5G i dalších relevantních technologií bezdrátových sítí a propojené a automatizované mobility; vyzývá Komisi, aby v plném souladu s právními předpisy EU o ochraně soukromých údajů usnadňovala podnikové inovace; je toho názoru, že data se musí volně pohybovat mezi vozidly a poskytovateli služeb, a vyzývá proto Komisi, aby zajistila kompetitivní přístup k datům ve vozidle pro účely údržby a oprav a také pro začínající podniky v oblasti mobility;
15. konstatuje, že tzv. surové údaje, tj. údaje, které nebyly zpracovány k použití, jež mohou zahrnovat neosobní údaje, mohou sloužit k důležitým sociálním účelům; vyzývá Komisi, aby vytvořila právní rámec a systém pobídek k tomu, aby surové údaje mohly být zcela v souladu s pravidly pro ochranu osobních údajů sdíleny se soukromým sektorem, veřejnými institucemi a univerzitami pro účely výzkumu a spolupráce mezi platformami v oblasti interoperability;
16. zdůrazňuje, že je třeba podporovat výměnu údajů, digitalizaci a data velkého objemu na platformách pro dopravu a logistiku v zájmu větší efektivity při organizaci a řízení toků pasažérů a nákladu a při využívání infrastruktury a zdrojů; vyzývá Komisi, aby tyto platformy koordinovala na úrovni EU, aby se zlepšila viditelnost dodavatelských řetězců, řízení dopravy v reálném čase a toků nákladu a také aby se zjednodušily a omezily administrativní formality TEN-T, zejména v přeshraničních úsecích; připomíná význam přístupnosti, interoperability a výměny aktuálních cestovních a dopravních údajů v reálném čase pro podporu on-line nabídky a poptávky všech druhů dopravy v souladu se směrnicí o inteligentních dopravních systémech²; vyzývá Komisi, aby posoudila překážky, které brání vytvoření multimodálního on-line trhu pro služby městské, regionální a dálkové dopravy;
17. upozorňuje na to, jaký potenciál mají platformy využívané pro mobilitu jako službu z hlediska digitalizace, automatizace a dekarbonizaci mobility v EU; vyzývá Komisi, aby posoudila zavádění vyvážených systémů pro mobilitu jako službu s cílem zabránit vzniku monopolů, zaručit vymáhání příslušných zákonů a politik a umožnit určitou kontrolu těchto systémů ze strany místních vlád;
18. je si vědom toho, že digitální ekonomika, zejména platformy, mohou mít značný dopad na zavedené regulované podnikatelské modely v mnoha strategických odvětvích, jako je doprava a pohostinství; zdůrazňuje proto, že je nutné prosazovat rovné podmínky pro inovátory, podniky a nové subjekty na trhu, včetně MSP a začínajících podniků, a vycházet z nařízení o vztazích mezi platformami a podniky³ v zájmu zachování různorodých aktérů, zajištění zdravého konkurenčního prostředí a omezení

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU ze dne 7. července 2010 o rámci pro zavedení inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy a pro rozhraní s jinými druhy dopravy, text s významem pro EHP (Úř. věst. L 207, 6.8.2010, s. 1–13.)

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57).

dominantního postavení gigantů na trhu; podtrhuje, že je naléhavě nutné, aby Komise definovala jasná kritéria a stanovila definici „systémových platforem“; vyzývá příslušné orgány, aby i nadále obezřetně dbaly na to, aby na trhu platforem v oblasti cestování a cestovního ruchu nevznikaly monopoly, a to sledováním nekalých praktik, jako je zneužívání preferování a preferování sebe sama na internetových vyhledávacích, což může vést k nekalým cenovým praktikám a k ovlivňování nákupů;

19. zdůrazňuje, že éra digitální ekonomiky by se měla vyznačovat jistotou pracovního místa a podmínkami zaměstnání, které budou u samostatně výdělečných osob srovnatelné s podmínkami v tradičním zaměstnání; vybízí členské státy a Evropskou komisi, aby posoudily přiměřenost vnitrostátních pravidel pracovního práva a ustanovení pracovního práva EU;
20. poukazuje na to, že fungování digitálních platforem v oblasti dopravy a cestovního ruchu hraje pozitivní roli při vytváření nových pracovních míst, zejména pro mladé lidi a nekvalifikované pracovníky;
21. v tomto ohledu vítá novou směrnici o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách⁴ a doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně⁵; vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala vymáhání *acquis* v této oblasti; v této souvislosti připomíná, že Evropský parlament pracuje na zprávě s názvem „Spravedlivé pracovní podmínky, práva a sociální ochrana pracovníků platforem – nové formy zaměstnání spojené s digitálním rozvojem“⁶;
22. vyzývá k vytvoření systému mezinárodní správy, který by majitelům platforem ukládal povinnost dodržovat určitá minimální práva a ochranu a reguloval používání údajů a „algoritmické odpovědnosti“ ve světě práce; připomíná základní právo pracovníků všech kategorií na kolektivní akci na ochranu svých zájmů, které je zakotveno v Listině základních práv Evropské unie;
23. zdůrazňuje, že je nutné zajistit transparentnost platforem působících v dopravě a cestovním ruchu, zejména pokud jde o algoritmy, které ovlivňují služby, tvorbu cen, reklamu a digitální mechanismy budování důvěry, jako jsou hodnocení a recenze, a současně chránit obchodní tajemství; požaduje uplatňování stávajícího *acquis*, které se týká ochrany spotřebitelů, dále požaduje dodržování evropských norem a vytvoření dalších a jasnějších pravidel pro poskytování informací, pokud jde o důvody k individuálnímu přizpůsobování cen, nabídek a pořadí nabízených služeb, zejména jestliže je prováděno prostřednictvím softwaru pro automatické rozhodování; domnívá se, že uživatelé by měli být řádně informováni a jejich práva by měla být účinně zaručena; je přesvědčen, že by uživatelé měli mít možnost požadovat kontrolu a opravu možných chyb vyplývajících z automatizovaných rozhodnutí a žádat rovněž v této souvislosti nápravu;

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 105–121).

⁵ Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně 2019/C 387/01 (Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1–8).

⁶ „Spravedlivé pracovní podmínky, práva a sociální ochrana pracovníků platforem – nové formy zaměstnání spojené s digitálním rozvojem“ (2019/2186(INI))

24. naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby prosazovaly interoperabilitu mezi zařízeními, aplikacemi, datovými úložišti, službami a sítěmi, která je zapotřebí k tomu, aby se v plné míře využilo výhod zavádění informačních a komunikačních technologií (IKT), které se využívají i v odvětví dopravy a cestovního ruchu;
25. podtrhuje, že je nezbytné, aby platformy v dopravě a cestovním ruchu podporovaly prostřednictvím svých služeb udržitelnost v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu; zdůrazňuje úlohu, kterou může digitalizace sehrát při zlepšování udržitelnosti odvětví dopravy a cestovního ruchu, především v rámci městské mobility a tím, že bude podporovat účinnější využívání zdrojů a nedostatečně využívaných oblastí, které tradičně z cestovního ruchu netěží; připomíná, že důležitou hnací silou udržitelné dopravy a cestovního ruchu jsou dobře informovaní uživatelé; žádá, aby on-line platformy zahrnuly do svých nabídek a podmínek pro poskytování služeb ekologické alternativy, a vyzývá Evropskou komisi, aby stanovila pokyny pro on-line platformy v dopravě a cestovním ruchu, a poskytla jim tak nástroje a informace o tom, jak lépe informovat své zákazníky a uživatele o dopadu jejich služeb na životní prostředí;
26. zdůrazňuje, že krize nebyvalého rozsahu, kterou zapříčinila pandemie COVID-19, značně zvýšila poptávku po digitálních službách, čímž vzrostla i nutnost, aby EU posílila svou digitální svrchovanost; vítá iniciativu Komise na zřízení sítě národních kontaktních míst v členských státech a vytvoření celounijní platformy s cílem usnadnit poskytování a výměnu informací o dopravních tocích v zelených koridorech a vnitrostátních dopravních opatřeních reagujících na tuto krizi; zdůrazňuje, že je nutné i nadále podporovat spolupráci týkající se zelených koridorů, aby bylo zajištěno bezproblémové fungování dodavatelských řetězců EU a pohyb zboží v rámci dopravních sítí EU; vyzývá Komisi, aby ve fázi obnovy zajistila koordinaci účinnosti platformy, kterou bude provádět EU;
27. zdůrazňuje závažný dopad krize COVID-19 na odvětví cestovního ruchu EU; vyzývá Komisi, aby zřídila platformu EU pro výměnu údajů a informací mezi všemi subjekty v cestovním ruchu, a ve fázi obnovy tak usnadnila předávání osvědčených postupů a prosazování udržitelnosti.

PŘÍLOHA: SEZNAM SUBJEKTŮ NEBO OSOB, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA INFORMACE

Následující seznam byl vypracován zcela dobrovolně a na výlučnou odpovědnost zpravodajky. Při přípravě návrhu stanoviska Výboru pro dopravu a cestovní ruch k návrhu usnesení na téma *Akt o digitálních službách: zdokonalit fungování jednotného trhu (2020/2018(INL))*, které vypracovává Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, obdržela zpravodajka informace od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
Evropská organizace spotřebitelů (BEUC)
Airbnb
EU Travel Tech
UBER
EKOS
Mezinárodní unie silniční dopravy (IRU)
Centrum pro demokracii a technologie
Evropská asociace majitelů rekreačních objektů (<i>European Holiday Home Association, EHHA</i>)
GŘ MOVE
GŘ GROW
GŘ Connect
GŘ EMPL

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	2.9.2020
Výsledek konečného hlasování	+ : 41 - : 1 0 : 5
Členové přítomní při konečném hlasování	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Johan Danielsson, Andor Deli, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Vera Tax, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Josianne Cutajar, Clare Daly, Angel Dzhambazki, Roman Haider

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

41	+
ECR	Angel Dzhambazki, Peter Lundgren, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
GUE/NGL	Clare Daly, Kateřina Konečná, Elena Kountoura
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Josianne Cutajar, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Vera Tax, István Ujhelyi, Petar Vitanov
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

1	-
NI	Dorien Rookmaker

5	0
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Julie Lechanteux, Philippe Olivier, Lucia Vuolo

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se